

Datum: 2023-09-01
Diarienummer: 2023-12975-3

Mottagare:
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
Referens:

Underlag avseende framväxande teknologier och annan strategiskt skyddsvärd teknologi till bilaga till förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar

Säkerhetspolisen har följande synpunkter på underlaget från Inspektionen för strategiska produkter gällande bilaga 2 till kommande förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar (*Förteckning över framväxande teknologier och annan strategiskt skyddsvärd teknologi som omfattas av lagen om granskning av utländska direktinvesteringar*).

Kontrollpunkt AI1

Säkerhetspolisen menar att den indirekta definitionen av vilka typer av artificiell intelligens (AI) som omfattas av granskningssystemet *dels* lider av vissa tautologiska brister, *dels* riskerar att tolkas för snävt.

Förslaget lyder som följer. En skyddsvärd verksamhet (i betydelsen verksamhet som omfattas av granskningssystemet) är, enligt 3 § 7 i föreslagen lag om granskning av utländska direktinvesteringar (UDI-lagen), en verksamhet som avser *forskning om eller tillhandahållande av produkter eller teknik* inom denna kontrollpunkt, eller som har *förmåga att tillverka eller utveckla sådana produkter eller sådan teknik*.

AI1 "Teknik" för "utveckling" och "produktion" av artificiell intelligens utformad för:

- a. autonoma farkoster eller fordon,
- b. mänsklig imitering,
- c. analys av positionsdata,
- d. biometrisk identifiering,
- e. behandling av genetisk data eller
- f. behandling av känsliga personuppgifter

För det första menar Säkerhetspolisen att AI utgör en form av teknik som är en del av en produkt, snarare än en produkt i sig. Att tala om teknik för produktion av AI kan i viss mån anses vara att tala om just AI, varför förslaget till kontrollpunktens första mening innefattar ett slags cirkelresonemang och riskerar att bli svårförståelig. Detta även om AI-system kan anses utgöra mjukvara.

För det andra är Säkerhetspolisens uppfattning att det är oklart huruvida AI-grundmodeller (eng. *general purpose AI-systems*), såsom stora generativa språkmodeller med allmänna ändamål, kan anses omfattas av ovanstående förslag till kontrollpunkt. Sådana AI-system bör enligt Säkerhetspolisen tydligt omfattas av granskningssystemet.

Vidare menar Säkerhetspolisen att listan på känsliga tillämpningsområden kan behöva kompletteras med en punkt (g.) som avser sådan användning som omfattas av artikel 4.1(a) i EU:s förordning (2021/821) om produkter med dubbla användningsområden (PDA-förordningen), dvs. catch-all-bestämmelsen avseende massförstörelsevapen och bärare till sådana vapen. Säkerhetspolisen menar att det inte bör anses tillräckligt att programvara som särskilt utformats eller modifierats för

Datum: 2023-09-01

Diarienummer: 2023-12975-3

utveckling eller produktion av till exempel krigsmaterielklassade kemiska och biologiska agenser redan kontrolleras såsom krigsmateriel (jämför ML 7 och ML 21 i krigsmaterieförteckningen).

Mot bakgrund av ovan föreslår Säkerhetspolisen följande lydelse av kontrollpunkt AI1.

AI1 "Teknik" och "mjukvara" som kan användas för "utveckling" eller "produktion" av "system för artificiell intelligens" utformade för:

- a. autonoma farkoster eller fordon,
- b. mänsklig imitering,
- c. analys av positionsdata,
- d. biometrisk identifiering,
- e. behandling av genetisk data
- f. behandling av känsliga personuppgifter, eller
- g. användning som omfattas av artikel 4.1 (a) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden [alternativ lydelse: användning i samband med utveckling, produktion, hantering, bruk, underhåll, lagring, detektion, identifiering eller spridning av kemiska eller biologiska vapen eller kärnvapen eller andra kärnladdningar, eller utveckling, produktion, underhåll eller lagring av missiler som är i stånd att bära sådana vapen].

Begreppet "system för artificiell intelligens" definieras lämpligen på samma sätt som i (alternativt med hänvisning till) EU:s kommande AI-förordning.

Kontrollpunkt SC1

Säkerhetspolisen menar att *teknik* för *utveckling* och *produktion* av MEMS-produkter och -komponenter bör omfattas av granskningsystemet. Såsom förslaget till kontrollpunkt är utformat är Säkerhetspolisens tolkning att endast färdiga produkter och komponenter skulle omfattas av själva kontrollpunkten. Detta medan just "teknik" refereras till i majoriteten av övriga kontrollpunkter. Frågan uppkommer huruvida en verksamhet med förmåga att utveckla aktuell teknik, men som saknar förmåga att producera denna typ av produkter och komponenter, skulle omfattas av granskningsystemet. Säkerhetspolisen menar att även sådana verksamheter tydligt bör omfattas.

Annan teknik

Säkerhetspolisen menar att det kan finnas anledning att utreda närmare huruvida inte viss teknik på följande områden, som kan anses utgöra strategiska nyckelindustrier inom den digitala ekonomin, också bör omfattas av nu aktuell kontroll, i den utsträckning sådan teknik inte redan är omfattas av kontroll i PDA-förordningen: nya generationers mobiltelefonisystem (5G/6G), industriellt internet, molntjänster, hantering av stordata (eng. *big data*), Internet of Things (IoT), augmented reality och virtual reality (AR och VR) samt distribuerade liggare (eng. *blockchain*). Detta även om verksamheter som erbjuder tjänster på dessa områden kan komma att omfattas såsom samhällsviktiga verksamheter eller verksamheter som i stor omfattning behandlar känsliga personuppgifter eller lokaliseringsuppgifter (7 § 1 och 4 UDI-lagen).

Om användningen av olika bestämmelseord

Avslutningsvis ställer sig Säkerhetspolisen frågande till hur det i underlaget synes skiljas mellan teknik

- för utveckling/produktion/användning

Datum: 2023-09-01

Diarienummer: 2023-12975-3

- *utformad för* utveckling/produktion/användning
- *utformad eller modifierad för* utveckling/produktion/användning, respektive
- *särskild utformad eller modifierad för* utveckling/produktion/användning.

Alla ovanstående varianter förekommer i de olika föreslagna kontrollpunkterna. Detta behöver ses över i syfte att kontrollpunkternas lydelse blir så tydlig och lättfattlig som möjligt, utan granskningssystemets tillämpningsområde påverkas menligt.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Per Lagerud. Verksjuristen Robert Scherman har varit föredragande.